

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 9C/138/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8115208175
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 11. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Rastislav Sikorjak
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2015:8115208175.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov samosudcom JUDr. Rastislavom Sikorjakom v právnej veci žalobcu: PROFÍ CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 824 96 Bratislava, IČO: 35 792 752, právne zastúpeného Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., so sídlom Kubániho 16, 811 04 Bratislava, proti žalovaným: 1. Ľ. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. XXX/X, XXX XX J., 2. E. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. XXX/X, XXX XX J., o zaplatenie 196,52 € s prísl., takto

rozhodol:

I. Žalobu zamieťa.

II. Žalobca nemá právo na náhradu trov konania a žalovaným náhradu trov konania nepriznáva.

odôvodnenie:

Návrhom došlým súdu dňa 07.04.2015 sa žalobca domáhal na žalovaných zaplatenia sumy vo výške 196,52 € spolu s 8,05% ročným úrokom z omeškania od 12.12.2014 až do zaplatenia ako aj náhrady trov konania spočívajúcej v zaplatenom súdnom poplatku a v trovách právneho zastúpenia.

Žalobca skutkovo svoj návrh odôvodnil tým, že dňa 27.04.2007 uzavrel so žalovanými Zmluvu o revolvingovom úvere č. 8000077659, na základe ktorej poskytol žalovaným úver vo výške 896,24 €. Poskytnutý úver mali žalovaní splatiť spolu s úrokom v 36 mesačných splátkach vo výške 49,79 € v termínoch splatnosti podľa splátkového kalendára, ktorý bol dohodnutý v zmluve.

V súlade s ustanovením zmluvy poskytol žalobca žalovaným dňa 23.06.2009 revolving vo výške 1194,96 €, ktorý sa žalovaní zaviazali splatiť v 24 mesačných splátkach vo výške 49,79 € v termínoch splatnosti podľa nového splátkového kalendára.

Vzhľadom na to, že žalovaní sa dostali do omeškania, navrhovateľ využil možnosť danú mu ustanovením § 565 Občianskeho zákonníka a vyhlásil okamžitú splatnosť úveru. Zároveň vyčíslil sumu dlžného úveru na výšku 196,52 €.

Žalovaní sa k predmetu konania na výzvu súdu písomne nevyjadrili.

Súd rozhodol bez nariadenia pojednávania (§ 115a ods.2 O.s.p.) z dôvodu, že vo veci išlo o drobný spor podľa § 200ea O.s.p.

Súd vychádzal z obsahu spisu a zistil nasledujúce:

Dňa 26.04.2007 došlo zo strany žalovaných k podpisu žiadosti o poskytnutie revolvingového úveru (Zmluvy o revolvingovom úvere - ďalej len Žiadosť/Zmluva), na základe ktorej žalovaní požiadali o

- úver vo výške 54000,-Sk so splatnosťou v 24 splátkach, mesačnou splátkou vrátane úroku 1500,-Sk, RPMN za úver 75,35 %.

Z časti 6. Žiadosti/Zmluvy vyplýva, že žalobca dňa 27.04.2007 schválil úver s nasledujúcimi parametrami:
- RPMN 75,84%.

Súčasťou tejto zmluvy boli aj zmluvné dojednania zmluvy o revolvingovom úvere.

Z karty klienta (čl. 7) vyplynulo, že žalovaným bola žalobcom celkom poskytnutá čiastka 2091,20 € (896,24 € + 1194,96 €) a z ich strany bola splatená suma 2838,03 €.

Pri svojom rozhodovaní vychádzal súd z nasledujúcich ustanovení právnych predpisov:

Podľa § 1 ods. 1 Zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy - Tento zákon upravuje niektoré podmienky poskytovania spotrebiteľského úveru, náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, spôsob výpočtu celkových nákladov spotrebiteľa spojených s poskytovaním spotrebiteľského úveru a ďalšie opatrenia na ochranu spotrebiteľa.

Podľa § 2 písm. a) Zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch - Na účely tohto zákona sa rozumie spotrebiteľským úverom dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme odloženej platby, pôžičky alebo v inej právnej forme.

Podľa § 2 písm. b) Zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch - na účely tohto zákona sa rozumie zmluvou o spotrebiteľskom úvere zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a uhradiť celkové náklady spojené so spotrebiteľským úverom,

Vyššie zistený skutkový stav súd právne posudzoval nasledujúco:

(N)existencia úverovej zmluvy

Je nesporné a účastníci konania to nepopierali, že žalovaným bol vyplatený úver v sume, ktorá je uvedená vyššie. Zároveň však je zrejmé, že údaje o RPMN uvedené v bode 5 Žiadosti/Zmluvy a v bode 6 Žiadosti/Zmluvy sú rôzne.

Procesný súd potrebuje upozorniť na to, že obdobná vec bola riešená aj v rozhodnutí Okresného súdu Liptovský Mikuláš č.k. 4C/244/2013-29 v spojení s rozsudkom Krajského súdu Žilina 11Co/103/2014. V tejto veci bola riešená otázka rozdielnosti RPMN v návrhu žalovaného a v samotnej zmluve. Krajský súd Žilina dospel k záveru, že v danom prípade ide o spotrebiteľský úver, ktorého podstatnou náležitosťou je dohoda o výške RPMN. Z dokazovania vykonaného prvostupňovým súdom, ktorá skutočnosť spochybnená nebola, vyplýva, že výška RPMN je iná v návrhu na uzavretie zmluvy ako v jej akceptácii. Z hľadiska zmluvného práva je irelevantné, či táto zmena je pre spotrebiteľa výhodná alebo nevýhodná, podstatná je skutočnosť, že návrh nebol prijatý bezvýhradne. V danom prípade okresný súd správne aplikoval § 44 ods. 2 prvá veta Občianskeho zákonníka, z ktorého vyplýva, že prijatie návrhu, ktoré obsahuje dodatky, výhrady, obmedzenia alebo iné zmeny, je odmietnutím návrhu a považuje sa za nový návrh. Z uvedených dôvodov dojednanie o RPMN nemožno považovať za platné zmluvné dojednanie, keďže v danom prípade chýba bezvýhradná akceptácia návrhu a k zmluvnému konsenzu medzi zmluvnými stranami nedošlo.

K vyššie uvedenému názoru Krajského súdu v Žiline, s ktorým sa procesný súd v zásade stotožňuje, tento dodáva, že podľa

§ 43a ods. 1 Občianskeho zákonníka - Prejav vôle smerujúci k uzavretiu zmluvy, ktorý je určený jednej alebo viacerým určitým osobám, je návrhom na uzavretie zmluvy, ak je dostatočne určitý a vyplýva z neho vôľa navrhovateľa, aby bol viazaný v prípade jeho prijatia.

§ 43c ods. 1 Občianskeho zákonníka - Včasné vyhlásenie urobené osobou, ktorej bol návrh určený, alebo iné jej včasné konanie, z ktorého možno vyvodiť jej súhlas, je prijatím návrhu.

§ 44 ods. 2 Občianskeho zákonníka - Prijatie návrhu, ktoré obsahuje dodatky, výhrady, obmedzenia alebo iné zmeny, je odmietnutím návrhu a považuje sa za nový návrh. Prijatím návrhu je však odpoveď, ktorá vymedzuje obsah navrhovanej zmluvy inými slovami, ak z odpovede nevyplýva zmena obsahu navrhovanej zmluvy.

V zmysle vyššie citovaných ustanovení Občianskeho zákonníka ako aj zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch je uvedenie RPMN podstatnou náležitosťou Zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ktorej neuvedenie v zmluve (ak zmluva inak vznikla) je napr. sankcionované tým, že takáto zmluva je bez poplatkov a bez úrokov.

Je teda zrejmé, že v prípade, ak zo strany adresáta návrhu na uzavretie zmluvy dôjde k zmene RPMN, dochádza tým k zmene podstatnej náležitosti Zmluvy a takúto odpoveď je treba považovať za nový návrh. Následne preto, aby došlo k uzavretiu Zmluvy s takouto novou RPMN, je potrebné túto odpoveď chápať ako návrh Zmluvy, ktorý musí byť opätovne prijatý pôvodným navrhovateľom Zmluvy, teda dlžníkom. V uvedenom prípade k tomu nedošlo, preto treba mať za to, že zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ktoré sú predmetom tohto konania, uzavreté neboli.

Na vyššie uvedenom závere nič nemení ani ustanovenie Čl. 2 bodu 2.1 Zmluvných dojednaní Zmluvy o revolvingovom úvere, podľa ktorého: „... Veriteľ je oprávnený po vyhodnotení údajov o Dlžníkovi výšku úveru jednostranne znížiť a schváliť iné parametre požadovaného úveru ako Dlžník uviedol v bode 5. Žiadosti o poskytnutie revolvingového úveru/Zmluvy o revolvingovom úvere bez toho, aby to znamenalo porušenie povinností zo strany Veriteľa.“

Predmetné ustanovenie treba v prospech žalovaného spotrebiteľa vykladať spôsobom vyššie uvedeným (ako novú ofertu) inak by išlo o neplatné ustanovenie z dôvodu rozporu s § 54 ods.1 Občianskeho zákonníka (Zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon alebo osobitné predpisy na ochranu spotrebiteľa priznávajú, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.) pre rozpor s § 44 ods.2 Občianskeho zákonníka.

V rámci právnej argumentácie poukazuje súd aj na rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 15Co/768/2014 s argumentáciou ktorého sa plne stotožňuje -

„Okresný súd aplikáciou ustanovení Občianskeho zákonníka o všeobecných náležitostiach návrhu na uzavretie zmluvy dospel k záveru, že nakoľko bod 5. návrhu na uzavretie revolvingovej zmluvy je návrh, ktorý bol odporkyňou adresovaný navrhovateľovi s určitými konkrétnymi požiadavkami, avšak navrhovateľ tento návrh prejednal s tým, že podmienky uverejnil a uviedol v bode 6. tejto žiadosti, čo nazval zmluvou o revolvingovom úvere, že fakticky išlo o odmietnutie návrhu odporkyne (teda návrhu nazval zmluvou o revolvingovom úvere, že fakticky išlo o odmietnutie návrhu odporkyne (teda návrhu ako bol formulovaný v jej žiadosti v bode 5.) v zmysle § 44 ods. 2 Občianskeho zákonníka a zároveň išlo o nový návrh navrhovateľa na uzavretie zmluvy. Pretože údaje o schválenom revolvingovom úvere obsahujú iné dojednania, výhrady a zmeny, ktoré súd chápal ako odmietnutie pôvodného návrhu, kde požadovala odporkyňa 1.500,00 eur úver za tam bližšie konkretizovaných podmienok, avšak navrhovateľ odporkyňi podľa týchto údajov poskytol úverový limit 1 350,00 eur za iných podmienok, než pôvodne odporkyňa žiadala, takéto údaje smerom k odporkyňi súd považoval za nový návrh, pričom nebolo preukázané, či odporkyňa akceptovala tento nový návrh, teda či ho prijala tak, ako vyžadujú všeobecné ustanovenia Občianskeho zákonníka v zmysle § 43a a nasl.. Súd mal zato, že nedošlo k písomnému uzatvoreniu úverovej zmluvy, teda k platnému uzatvoreniu zmluvy medzi účastníkmi konania z hľadiska formy v zmysle § 9 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch.

Navrhovateľovi zrejme uniklo, že aj v kontexte odsekov 1. a 2. bodu 2., na význam ktorých poukazuje v odvolaní, niet pochýb o tom, že pre platnosť zmluvy o revolvingovom úvere z hľadiska jej formy sa v danom prípade vyžaduje písomná forma. Takto si to vymienil Veriteľ v bode 2.1. Zmluvných dojednaní Zmluvy o revolvingovom úvere spoločnosti PROFÍ CREDIT Slovakia, s. r. o. , pričom ako je tu uvedené, uzatvára sa na formulári Veriteľa, ktorý je zároveň žiadosťou o poskytnutie revolvingového tu uvedené, uzatvára sa na formulári Veriteľa, ktorý je zároveň žiadosťou o poskytnutie revolvingového úveru aj zmluvou o revolvingovom úvere. Pre vznik zmluvy sa vyžaduje podpis oboma zmluvnými stranami teda dlžníkom a veriteľom, prípadne aj spoludlžníkom/mi. Ak „údaje o požadovanom revolvingovom úvere“ (bod 5. Žiadosti/Zmluvy) sú odlišné od „údajov o schválenom revolvingovom úvere“ (bod 6. Žiadosti/Zmluvy) z dôvodu, že žiadateľ o úver (dlžník) žiadal poskytnúť vyšší úver, než mu veriteľ schválil, potom napriek tomu, že bod 2.1. Zmluvných dojednaní Zmluvy o revolvingovom úvere spoločnosti PROFÍ

CREDIT Slovakia s.r.o. s takouto situáciou uvažuje, a možno dodať, že priamo obsahom Žiadosti/Zmluvy v bode 7. je zahrnuté „vyhlásenie dlžníka o tom, že berie na vedomie, že ním požadovaná čiastka úveru je maximálna a že veriteľ je oprávnený pri posúdení schopnosti dlžníka aj spoludlžníkov splácať požadovanú výšku úveru jednostranne znížiť, upraviť výšku, počet a splatnosť jednotlivých splátok úveru, RPMN úveru, pričom výška úrokov a RPMN nebude vyššia než v prípade úveru požadovaného dlžníkom v bode 5. bez toho, aby to znamenalo porušenie povinností zo strany veriteľa,“ správny je názor okresného súdu v tom, že vzhľadom k tomu, že dlžník (odporkyňa) Žiadosť/Zmluvu podpísala dňa 17.08.2010 a veriteľ Žiadosť/Zmluvu podpísal dňa 19.08.2010, kedy následne resp. až vtedy do zmluvy doplnil konkrétne údaje o schválenom revolvingovom úvere (bod 6.), že takúto zmluvu o revolvingovom úvere nemožno mať za riadne a platne uzavretú. Údaje o schválenom úvere v čase, kedy Zmluvu o revolvingovom úvere podpisovala odporkyňa, totiž vôbec neboli obsahom zmluvy, a preto ich odporkyňa písomne akceptovať nemohla. Revolvingový úver, vrátane revolvingu, pri podpise zmluvy odporkyňou nebol teda ani dostatočne individualizovaný všetkými podstatnými náležitosťami z hľadiska zákona o spotrebiteľských úveroch (§ 9).

Úvahy okresného súdu o tom, že nové údaje alebo takéto vyjadrenie smerom ku odporkyni predstavuje vlastne nový návrh na uzavretie zmluvy, kde nebolo preukázané, či odporkyňa takýto nový návrh akceptovala, sú správne. Súhlas navrhovateľa s revolvingovým úverom (zo dňa 19.08.2010) je len jednostranný úkon, ktorý nie je zmluvou a neobsahuje dohodu strán o výške úveru a ani o výške úroku z omeškania a ani o zmluvnej pokute. Nedostatok písomného prejavu vôle odporkyne byť účastníkom záväzkového vzťahu za určitých konkrétnych podmienok úveru v tomto prípade zákon sankcionuje neplatnosťou tohto právneho úkonu. Účastníci neuzavreli platne Zmluvu o revolvingovom úvere.“

Vyššie uvedený záver o tom, že zmluva o úvere nevznikla, nesmie so sebou aj ďalší záver a to ten, že žalobe o určenie neplatnosti Dohody o poskytnutí služby nebolo možné vyhovieť.

Následkom vadnosti právneho úkonu je to, že ide o právny úkon a) zdanlivý, b) neplatný, c) odporovateľný a d) právny úkon, od ktorého možno odstúpiť.

V právnej monografii HULVA, T. Vady právnych úkonu v soukromnoprávních vzťahoch a jejich důsledky. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011, s. 264 sa uvádza, že právná teória vedľa neplatnosti právnych úkonov rozlišuje tzv. zdanlivosť právnych úkonov, resp. ich neexistenciu (non negotium). Ide o situáciu, kedy právny úkon vôbec nevznikne. Naproti tomu u neplatného právneho úkonu, tento právny úkon vznikne, vykazuje všetky jeho znaky, avšak nespĺňa všetky náležitosti, ktoré by v prípade splnenia viedli k vzniku platného právneho úkonu.

NS SR vo veci sp. zn. 5 Cdo/143/2000 uviedol - Výklad zákona ako myšlienkový postup, ktorým sa objasňuje zmysel a obsah právnych noriem, musí byť v súlade so zásadami formálnej logiky. Týmto zásadám zodpovedá taký výklad, podľa ktorého nemôže byť neplatným nejestvujúci právny úkon. Neexistujúci právny úkon nemôže odporovať zákonu, nemôže byť vadný a teda neplatný, i keď z praktického hľadiska by sa určovanie jeho neplatnosti mohlo javiť ako účelné.

Je teda zrejmé, že úverová zmluva č. 8000077659 ako právny úkon nevznikla (a to ani neplatne), a preto nemohla vzniknúť ani zmluva o revolvingovom úvere podľa Zmluvných dojednaní zmluvy o revolvingovom úvere spoločnosti Profireal Slovakia s.r.o.

Aj v prípade platnosti úverovej zmluvy č. 8000077659 by k vzniku zmluvy (hoci aj neplatnému) o revolvingovom úvere vo výške 1194,96 € nedošlo, pretože súdu nebol preukázaný akýkoľvek návrh na uzavretie zmluvy a akékoľvek prijatie návrhu, pričom zmluva o spotrebiteľskom úvere má kogentne stanovenú písomnú formu.

Vzťah medzi účastníkmi konania, tak treba posudzovať ako vzťah z bezdôvodného obohatenia, pričom išlo o plnenie bez právneho dôvodu (k vzniku zmluvy a to aj neplatnej pre nedostatok prieniku oferty s jej prijatím nedošlo).

Podľa § 451 Občianskeho zákonníka

(1) Kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať.

(2) Bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

Podľa § 456 Občianskeho zákonníka - Predmet bezdôvodného obohatenia sa musí vydať tomu, na úkor koho sa získal. Ak toho, na úkor koho sa získal, nemožno zistiť, musí sa vydať štátu.

Podľa § 457 Občianskeho zákonníka - Ak je zmluva neplatná alebo ak bola zrušená, je každý z účastníkov povinný vrátiť druhému všetko, čo podľa nej dostal.

Vzhľadom na pomer požičanej a zaplatenej sumy, bolo potrebné žalobu v celom rozsahu zamietnuť.

O náhrade trov konania rozhodol súd podľa § 142 ods.1 O.s.p. tak, že v konaní neúspešný žalobca právo na náhradu trov konania nemá a úspešní žalovaní náhradu trov konania nepožadovali, preto im priznaná nebola (§ 151 ods.1 O.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia písomne v 4 vyhotoveniach na Okresný súd Prešov, pričom odvolanie musí mať náležitosti uvedené v ust. § 205 ods. 1 a 2 O. s. p..

Podľa § 205 ods. 1 O.s.p. v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Podľa § 205 ods. 2 O.s.p. odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.